

ગુજરાતમિત્ર ૧૬૩ વર્ષ

શુક્રવાર ૧૭ જુલાઈ, ૨૦૨૬

POKમાં પાકિસ્તાન સરકાર સામે કેમ આટલો ઉગ્ર લોક રોષ છે?

પાકિસ્તાન-કબજામાં આવેલા કાશ્મીર (PoK)માં 40 દિવસથી વધુ સમયથી એક વિશાળ વિરોધ આંદોલન ચાલી રહ્યું છે, જેના કારણે બજારો બંધ થઈ ગયા છે, સરકારની કામગીરીમાં વિશેષ આવ્યો છે અને હજારો લોકો રસ્તાઓ પર ઉતર્યા છે. આ ઉપરાંત સરકારના અસંતોષના કેન્દ્રમાં ૩8 મુદ્દાઓની માંગણીઓનો ચાર્ટર છે, જેને અંગે દેખાવકારો કહે છે કે આ આંદોલન સમાસ થવા પહેલા આ માંગણીઓ પૂરી થવી જ જોઈએ. જોઈન્ટ આવામી એક્શન કમિટી (JAAC), જે આ વિરોધનું નેતૃત્વ કરી રહી છે, એ કહ્યું છે કે આ આંદોલન તેની ૩8 માંગણીઓ સ્વીકારવામાં ન આવે ત્યાં સુધી ચાલુ રહેશે. ત્યાંના લોકોની મુખ્ય માંગણીઓમાં ખાસ કરીને ૩8 મુદ્દાઓનો સમાવેશ થાય છે, જેમાં મુખ્ય માંગણીઓ આ પ્રમાણે છે: પાકિસ્તાન-કબજામાં કાશ્મીરી શરણાર્થીઓ માટે આરક્ષણ કરાયેલા 12 વિધાનસભા સીટોનું સમાપન. આ એક મોટો મુદ્દો છે. આ અનામતને સ્થાનિક લોકો અબ્યાય માને છે. આ ઉપરાંત સરકારના અધિકારીઓ માટે વિશેષ ભથ્થા અને વિશેષાધિકારોનુ સમાપન. અન્ય અનેક સામાજિક, રાજકીય અને આર્થિક સુધારાઓની માંગ પણ થઈ રહી છે. આ ૩8 મુદ્દાઓની માંગણીઓ પૂરી ન થાય ત્યાં સુધી આ આંદોલન ચાલુ રહેશે અને આ માંગણીઓ સ્વીકારવામાં આવવી જરૂરી છે. સરકારની પ્રતિક્રિયા મુત્તમ, પ્રદર્શનકારીઓની ૩8 મુદ્દાઓની માંગણીઓમાંથી કેટલાક મુદ્દાઓ પર સરકાર સાથે ચર્ચા થઈ છે અને કેટલીક

માંગણીઓ સ્વીકારવામાં આવી છે. ખાસ કરીને, 25 મુદ્દાઓ પર સરકાર અને વિરોધકારીઓ વચ્ચે એક કરાર પર પહોંચવામાં આવ્યો છે. આ કરારમાં હિસામાં મૃત્યુ પામેલા લોકો માટે વળતર, આતંકવાદ સંબંધિત કેસોની નોંધણી અને અન્ય કેટલાક માગણીઓનો સમાવેશ થાય છે.પરંતુ, આંદોલન સંપૂર્ણ રીતે સમાપ્ત થવા માટે બાકી મુદ્દાઓ પર હજુ ચર્ચા ચાલુ છે અને સરકાર આ મુદ્દાઓને લઈને પ્રતિક્રિયા આપી રહી છે.પરંતુ તેનું વલણ આંદોલનકારીઓ માટે સહાનુભૂતિપૂર્ણ લાગતું નથી. વિરોધીઓનો ચાર્ટર અનેક મુદ્દાઓને સ્પર્શે છે, પરંતુ વીજળી આ આંદોલનની સૌથી મોટી માંગ તરીકે ઊભરી છે. સૌથી મોટી માંગ વીજળી સાથે સંબંધિત છે. વિરોધીઓ માન કરે છે કે પાકિસ્તાન કબજા હેઠળના કાશ્મીર (PoK) માં હાઇડ્રોપાવર પ્રોજેક્ટમાંથી ઉત્પન્ન થતી વીજળી સ્થાનિક રહેવાસીઓને ઉત્પાદન ખર્ચે પૂરી પાડવામાં આવે. તેઓએ મંગલા ડેમ જેવા પ્રોજેક્ટ્સમાંથી મળતી ચોચલ્ટી સીધા આ વિસ્તારમાં ટ્રાન્સફર કરવાની પણ માંગ કરી છે. વીજળીના બિલોમાં વધારાના

સિંચાઈ અને હાઇડ્રોઇલેક્ટ્રિક પાવર ઉત્પન્ન કરવા માટેનો મહત્વનો પ્રોજેક્ટ છે. આ બંધ એક મોટો મુદ્દો બની ગયો છે. જીએસીએસએ પીઝોકે વિધાનસભામાં 12 આરક્ષિત બેઠકોને રદ કરવાની માંગ કરી છે, જેને ઘણા સ્થાનિકો ઇસ્લામાબાદ દ્વારા રાજકીય હસ્તક્ષેપ તરીકે જુએ છે. આ સંસ્થાએ સ્થાનિક સંસ્થાઓ માટે વધુ આર્થિક અને પ્રશાસનિક શક્તિઓની માંગ કરી છે, પ્રદેશીય સંસ્થાઓની સ્વતંત્રતાની ગેરંટી અને શક્તિ વિતરણને ફરીથી વ્યાખ્યાયિત કરવા માટે સંવિધાનિક સુધારાઓની પણ માંગ કરી છે. ચાર્ટરમાં ભદ્રાચાર વિરુદ્ધ કડક કાર્યવાહી કરવાની માંગ છે, જેમાં મંત્રીઓની સંખ્યા મર્યાદિત કરવી, સરકારી અધિકારીઓ માટે લક્ઝરી લાભો બંધ કરવાં અને છેલ્લા 10 વર્ષના સરકારી ખર્ચનું સ્વતંત્ર ઓડિટ કરાવવું શામેલ છે. વિરોધીઓએ રાજોગ્ય અને શિક્ષણ ક્ષેત્રે મોટા સુધારાઓની પણ માંગ કરી છે. આના અન્ય માગણીઓમાં, JAACએ વિરોધકારીઓ વિરુદ્ધ દાખલ થયેલ આતંકવાદના કેસો પાછા ખેંચવા, ઘરપકડ કરાયેલા

માતૃત્વનું મહિમામંડન: સ્ત્રીના શ્રમનું રાજકીય અર્થશાસ્ત્ર

પરંપરાગત રીતે એવી માન્યતા રહી છે કે સ્ત્રીઓ સ્વભાવથી જ વધુ સંવેદનશીલ હોય છે, એટલે કુટુંબની સંભાળ રાખવાની ભાવના તેમને કુદરતી રીતે મળી છે. માતૃત્વ જાણે દરેક સ્ત્રીમાં જન્મજાત હોય અને બાળકનો ઉછેર તથા ઘર સંભાળવું એ તેની કુદરતી ફરજ હોય. આ ધારણા આજે પણ મજબૂત છે. પરંતુ શું બધી સ્ત્રીઓ એક્સરખી હોઈ શકે? દરેક સ્ત્રીનાં સપનાં, ક્ષમતાઓ અને જીવન વિશેની પસંદગીઓ એક્સરખી હોઈ શકે? છતાં સામાજિક માન્યતા લગભગ દરેક સ્ત્રી પર બાળક અને કુટુંબીજનોની સંભાળ રાખવાની જવાબદારી મૂકી દે છે અને એ જ તેની જિંદગીનું મુખ્ય થેય હોવાનું બતાવી તેના સપનાઓને એક માળખામાં પહેલેથી જ બાંધી આપે છે. જ્યારે પુરુષોને બાળકોના ઉછેરની સમાન જવાબદારીમાંથી સહેલાઈથી મુક્તિ આપી દેવામાં આવે છે.

આ જ અભિગમ આનંદીબેન પટેલે છત્રપતિ સાહુજી મહારાજ યુનિવર્સિટીના પદવીદાન સમારંભમાં મુખ્ય મહેમાન તરીકે કરેલા સંબોધનમાં પણ દેખા્યો. સ્નાતક થયેલી દીકરીઓને ‘IAS અધિકારી કે શિક્ષક બનતા પહેલાં એક નિષ્ણાત માતા બનો.’ કે ‘સાસરે જતા પહેલાં રસોઈ બનાવતા શીખીને જાઓ તો સાસુ મોહું નહીં બગાડો...’ જેવી સલાહ આપીને તેમણે કહી દીધું કે છોકરીઓ ગમે તે કારકિર્દી અપનાવે, તેમની પ્રાથમિકતા તો ઘર, રસોઈ અને બાળકો જ હોવા જોઈએ. સ્ત્રીઓ જેવિક રીતે લાંબણીપ્રધાન હોવાની

પડકારે, તો બાળકોના ઉછેરનું શું? ઘરકામની જવાબદારીનું શું? આ જવાબદારીઓ ખૂબ અગત્યની હ, પરંતુ શારીરિક, માનસિક અને ભાવનાત્મક રીતે થકવનારી પણ છે. ખાસ કરીને જ્યારે તેનો ભાર કુટુંબની એક વ્યક્તિ પર હોય અને તેને તેની સ્વાભાવિક ફરજ માની લેવામાં આવી હોય. બાળ ઉછેર કે ઘરકામને સહિયારી જવાબદારી તરીકે સ્વીકારવા માટે હજુ આપણો સમાજ તૈયાર નથી. એટલા માટે જ માતૃત્વને વારંવાર સ્ત્રીનું સર્વોચ્ચ થેય તરીકે રજૂ કરવામાં આવે છે અને તેના ગુણગાન પણ ગવાય છે. પરિણામે, કુટુંબની સંભાળ

કહેવાની વાત

નેહા શાહ

બાળ ઉછેર કે ઘરકામને સહિયારી જવાબદારી તરીકે સ્વીકારવા માટે હજુ આપણો સમાજ તૈયાર નથી

ભાવનાઓને વ્યક્ત કરવાની રીત ઘણાં અંશે સામાજિક માન્યતાઓ દ્વારા ધરાય છે. ૧૯૭૦ના દાયકામાં ‘સેક્સ’ (જૈવિક તફાવત) અને ‘જેન્ડર’ (સમાજ દ્વારા ધરાયેલી ભૂમિકાઓ) વચ્ચેનો સ્પષ્ટ ભેદ ખૂબ ચર્ચા્યો. આ વિચાર આધુનિક લૈંગિક અભ્યાસનો પાયો બન્યો. મહિલા શિક્ષણમાં થયેલી પ્રગતિ પણ તેનું પરિણામ છે. છતાં પરંપરાગત માન્યતાઓ આજે પણ મજબૂત છે. હજુ પણ ઘણા લોકો માને છે કે જો સ્ત્રીઓ ઉચ્ચ શિક્ષણ મેળવે, કારકિર્દી બનાવે અને પરંપરાગત ભૂમિકાઓને

આ લિંગ આધારિત રાજકીય અર્થવ્યવસ્થાનો પ્રશ્ન છે. દરેક અર્થતંત્ર બે પ્રકારના શ્રમ પર આધારિત છે. એક છે સવેતન શ્રમ, જેના કામની ગણતરી જીડીપીમાં થાય છે. બીજું છે અવેતન શ્રમ.

- આ લેખમાં પ્રગટ થયેલાં ચિત્રાને લેખકનાં પોતાના છે.

ભાષાના મુદ્દાને સમજણપૂર્વક હલ કરવો જોઈએ

કોઈ પણ સામાજિક અને સમજણપૂર્વક વિચાર-વિમર્શ કરવો પડે તેવા મુદ્દાને ગંભીવી નાખવો જાણે આપણી રાષ્ટ્રીય રમત બની ગઈ હોય એવું લાગે છે. નવા યુગના પ્રસારમાધ્યમો આમાં વધારો કરે છે અને સત્તાપક્ષ તરીકે ભાજપ પાસે હવે આવા મુદ્દાને કુનેહપૂર્વક પ્રજા સમક્ષ મૂકી શકે એવા નેતાઓ નથી. દિવસેને દિવસે એ વાત સ્પષ્ટ થતી જાય છે કે ભાજપ પાસે કોઈ પણ ચૂંટણી જીતવાની જરૂબેસલાક વ્યૂહરચના છે, મુલ્યદીગોરી છે, પરંતુ સામાજિક અને સાંસ્કૃતિક મુદ્દાઓ પર સ્પષ્ટ માર્ગદર્શન આપી શકે એવા વિચારશીલ નેતાઓ નથી અને સ્પષ્ટ વિચારસરણી પણ નથી.

એટલે જ લગ્નના કાયદા, સમલૈંગિક અધિકારો, શિક્ષણ નીતિ, શ્રદ્ધા અને અંધશ્રદ્ધા વચ્ચેનો તફાવત, પરંપરાઓની જાળવણી અને ધર્મના ધંધા વચ્ચેનો ભેદ જેવા મુદ્દાઓમાં તે ગૂંચવાઈ જાય છે. આવા સમયે મૂળ ભાજપના નેતાઓ બાજુમાં રહી જાય છે અને બીજ-ત્રીજી કક્ષાના લોકો મોરચો સંભાળી લે છે. વહીવટને કાબૂમાં રાખતા સરકારી બાબુઓ પણ આવા

અંગ્રેજી ભણાવવામાં આવે તે સૌને સ્વીકાર્ય છે. વ્યક્તિને વધુ ભાષાઓ આવડતી હોય તે સારી વાત છે અને ત્રણ-ચાર ભાષા જાણનાર વ્યક્તિને અનેક ક્ષેત્રોમાં લાભ પણ થઈ શકે, પરંતુ પ્રશ્ન છે કે સરકારે ફરજિયાતપણે કેટલી ભાષા શીખવાની જોઈએ? તેનો જવાબ છે - બે.

શિક્ષણમાં ત્રણ કે ચાર ભાષા ફરજિયાત ભણાવવાથી બાળકનું મગજ વિજ્ઞાન, ગણિત અને પયાંવરણ જેવા વિષયો પર પૂરતું ધ્યાન કેન્દ્રિત કરી શકશે નહીં. પરિણામે ગણિત અને વિજ્ઞાનમાં ધ્યાન આપનારા વિદ્યાર્થીઓ ભજાને માત્ર પાસ થવા પૂરતી જરૂરિયાત માન લે છે. તેથી શિક્ષણમાં ભાષાનો મુદ્દો અત્યંત સંવેદનશીલતાથી ઉંડેલવો જોઈએ.

જો માત્ર હિન્દીની વાત હોય તો ગુજરાત સહિતના બિન-હિન્દી રાજ્યો, જે હિન્દી ભાષી રાજ્યોની નજીક આવેલા છે, ત્યાં લોકો પ્રેમપૂર્વક હિન્દી સાંભળે છે, બોલે અને બોલવા પણ દે છે. હિન્દી ફિલ્મ ઉદ્યોગ હિન્દીના પ્રચાર-પ્રસારનું કામ ખૂબ પ્રેમપૂર્વક કરી રહ્યો છે. તેથી આવા રાજ્યોમાં હિન્દી પ્રત્યે કોઈને નફરત નથી. અહીં મુદ્દો માત્ર નેટવોર્ક જ છે કે હિન્દી ફરજિયાત ન હોવી જોઈએ.

યેનલ હતી. પરંતુ ધંધાનો વ્યાપ વધારવા માટે તેણે સ્ટાર પ્લસ જેવી હિન્દી ચેનલો શરૂ કરી અને આજે જે સિરિયલો લોકપ્રિય છે તે મૂળ અંગ્રેજી માલિકોની હિન્દીમાં કરેલી વ્યાપારી રજૂઆત છે.

કમાણી કરવી હોય, તે પ્રજાની ભાષા તમારે શીખવી જ જોઈએ. બેંકમાં, શાળામાં, મોલમાં એકવા જ્યાં સામાન્ય પ્રજા સાથે વ્યવહાર કરવાનો હોય ત્યાં રાજ્યભાષા બોલતા આવડવું જોઈએ. ગુજરાતની કમનસીબી અને નેતૃત્વની ઉણપ એ છે કે ગુજરાતના ગામડાઓમાં સ્ટેટ બેંક ઓફ ઈન્ડિયાની શાખાઓમાં ઓછું ભણેલા ગરીબ મજૂરોને હિન્દી ભાષી કર્મચારીઓ ઘણી વાર હિન્દીમાં જ જવાબ આપે છે અથવા ઠપકો આપે છે, છતાં કોઈ અવાજ ઊઠાવતું નથી.

આપણે હિંસાની તરફદારી કરી શકીએ નહીં. આ મુદ્દો સત્તાધીશોએ ઉંડેલવાનો હોય, પ્રજાએ પરસ્પર ઝઘડવાનો નહીં. તેથી મૂળ પ્રશ્ન માત્ર બે જ છે - શું શિક્ષણમાં ત્રણ ભાષા ફરજિયાત હોવી જોઈએ? અને બીજો, જે રાજ્યમાં વેપાર કરો છો ત્યાંના ગ્રાહકોને સમજાય તેવી ભાષા વેપારીએ બોલવી જોઈએ કે નહીં? વાતને આડાપાટે ચઢાવવી નહીં. ભાષાવાદ, રાષ્ટ્રીય એકતા અને આવા મુદ્દાઓની ખોખલી ચર્ચાઓ વચ્ચે અંગ્રેજીનું પ્રભુત્વ સતત વધતું જાય છે, તે હકીકત ભૂલવી નહીં.

- આ લેખમાં પ્રગટ થયેલાં ચિત્રાને લેખકનાં પોતાના છે.

ચર્ચાપત્ર charchapatra@gujaratmitra.in

કર્મને જ આપણો સિદ્ધાંત’ બનાવીએ

ઈશ્વરે સર્જેલી આ સૃષ્ટિમાં જિંદગી અમૂલ્ય છે. તેણે આ વિશ્વમાં સુંદર પ્રકૃતિની રચના કરી છે; જેમાં પર્વતો, ઝરણાં, વૃક્ષો, વનસ્પતિઓ, ફૂલો અને ફળો આપણને ભેટ તરીકે આપ્યાં છે. જીવનનું બીજું એક મોટું સત્ય એ છે કે આપણને જન્મ અને મૃત્યુ એક જ વાર મળે છે અને ઘણાં લોકો માને છે કે મૃત્યુ એ જીવનનો મોક્ષ છે. વાસ્તવમાં, ઈશ્વરે તેને અહીં માત્ર ‘કર્મ’ કરવા માટે મોકલ્યો છે, છતાં તે મોક્ષ પાછળ પાગલ થઈ રહ્યો છે. અહીં સવાલ એ થાય છે કે શું સાંસારિક સુખો અને ફરજોનો ત્યાગ કરવાથી જ ઈશ્વર પ્રાપ્ત થાય ખરો? બિલ્કુલ નહીં. ઈશ્વરે આપણને આ દુનિયામાં કર્મ કરવા જ મોકલ્યા છે, જેને આપણે ‘વિશ્વકલ્યાણ’ની ભાવના કહીએ છીએ. જરા વિચારો, જો મહાત્મા ગાંધી કે સરદાર વલ્લભભાઈ પટેલ જેવા નેતાઓએ સંસાર ત્યાગી દીધો હોત, તો આજે પણ આપણે ગુલામીની જંજીરોમાં સડતા હોત! જ્યારે તેમણે દેશ સેવાનું પરમ કર્તવ્ય સ્વીકાર્યું અને અંગ્રેજોને ભારતમાંથી ભગાડવાનું નક્કી કર્યું, ત્યારે જ ઈશ્વરે પણ તેમની મદદ કરી. મૂળ વાત એ છે કે આપણને જે જિંદગી મળી છે, તેને પૂરી જિંદાદિલીથી જીવવાની હો; નહીં કે પરિવારને રચળતો મૂકીને મોક્ષની પાછળ દોડવામાં. જો આપણે ‘કર્મને જ આપણો સિદ્ધાંત’ બનાવીને જીવીશું, તો આવનારી નવી પેઢી પણ આપણને સદાય યાદ રાખશે.

પંચમહાલ -વિજયસિંહ સોલંકી

પ્રકૃતિનું સન્માન કરો

આપ સૌ શહેરીજનોને વિદિત છે કે ગત તા. 6 અને 7 જુલાઈએ ધોધમાર-ગાજવીજ સહિત મેઘરાજાની સવારીથી સમગ્ર શહેર પૂર જેવી પરિસ્થિતિમાં ફેરવાઈ ગયું. અનેક મૃત્યુ ધરાશયી થયાં. પારાવાર માલ-મિલકતને નુકસાન પહોંચ્યું. પ્રજાજનોને નુકસાન પહોંચ્યું. પ્રજાજનો માનસિક રીતે ભયચ્ચસ્ત રહ્યાં, આરેમની ગદકી-વ્યસ્તીકાને ઢગલા તથા રેલમાં નુકસાન થયેલી વસ્તુમાં તદ્દન નકામી થઈ ગઈ એ દુ:ખદ ઘટના છે.પરંતુ આ જ પ્રકૃતિ એ આપણી માતા સમાન છે.

પ્રકૃતિ/કુદરતી અસંખ્ય સંપત્તિ આપણને બક્ષી છે તો ચાલો તેનું ઋણ અદા કરવા શહેરની પ્રકૃતિ વાતાવરણને સ્વચ્છ અને રહેવાલાયક બનાવી પ્રજાજનોની સુખાકારી પાછી લાવીએ.સુરત મહાનગરપાલિકા આરોગ્ય વિભાગ સતત પ્રવૃત્તિશીલ છે, પરંતુ એક શહેરીજન તરીકે બને તેટલું યોગદાન- સેવા આપી, પ્રકૃતિમાં ફરી પ્રાણ પૂરીએ અને સુરત શહેરની તાજેતરમાં કરોડો રૂપિયાની તમારા કોમ્પ્લેક્ષમાં કચરો-હાઈ વે-ખીસક, નકામી વસ્તુઓ તાત્કાલિક દૂર કરવા અભિયાન શરૂ કરી દો.સોનો સાથ, સૌની સુખાકારી.

સુરત -દીપક દલાલ

સમયનું મૂલ્ય સદુપયોગ

જીવનમાં ગુમાવેલી સંપત્તિ કે ખરાબ સ્વાસ્થ્ય પુનઃ પ્રાપ્ત કરી શકાય છે પરંતુ વીતી ગયેલો સમય અને જીવનની અવસ્થા ક્યારેય પાછી આવતી નથી. પ્રકૃતિ દ્વારા વ્યક્તિને વિભાગ સતત પ્રવૃત્તિશીલ છે, પરંતુ એક શહેરીજન તરીકે બને તેટલું યોગદાન- સેવા આપી, પ્રકૃતિમાં ફરી પ્રાણ પૂરીએ અને સુરત શહેરની તાજેતરમાં કરોડો રૂપિયાની તમારા કોમ્પ્લેક્ષમાં કચરો-હાઈ વે-ખીસક, નકામી વસ્તુઓ તાત્કાલિક દૂર કરવા અભિયાન શરૂ કરી દો.સોનો સાથ, સૌની સુખાકારી.

સુરત -દીપક દલાલ

આપે છે. સમય તેને દુનિયામાં સન્માન અપાવે છે એટલે જ કહેવામાં આવે છે કે Time is Money.

નવસારી -વિરલકુમાર ટંકેલ

શિક્ષક શું કમાય છે?

સમાજ ઘણી વાર પૂછે છે કે “શિક્ષકનો પગાર કેટલો?” પરંતુ ભાગ્યે જ કોઈ પૂછે છે કે “શિક્ષક શું કમાય છે?” શિક્ષક માત્ર રૂપિયા નથી કમાતો; તે વિદ્યાર્થીઓનો વિશ્વાસ, વાલીઓનો આદર અને રાષ્ટ્રનું ઉજ્જવળ ભવિષ્ય કમાય છે. છતાં પ્રશ્ન એ છે કે શું આ કમાણીથી તેનું જીવન સાચા અર્થમાં સમૃદ્ધ બને છે? એક શિક્ષક પોતાના પરિવાર કરતાં વધુ સમય વિદ્યાર્થીઓ સાથે વિતાવે છે. તે બાળકનાં સ્વપ્નોને પાંખ આપે છે, નિષ્ફળતામાં આશાનો દીવો પ્રગટાવે છે અને સફળતામાં વિનમ્રતા તથા સંસ્કારનું સિંચન કરે છે. પરંતુ બદલામાં તેને શું મળે છે? વધારાના વહીવટી કામનો બોજ, પરિણામની અંધ સ્પર્ધા, સતત વધતી અપેક્ષાઓ અને ઘણી વાર પોતાના કાર્ય માટે પૂરતી કંટર પણ નહીં. આજે શિક્ષકની ગુણવત્તા કરતાં ગુણપત્રકને વધુ મહત્વ આપવામાં આવે શકે. શિક્ષકનું સાચું મૂલ્યાંકન પરીક્ષાનાં પરિણામોથી નહીં, પરંતુ તેના વિદ્યાર્થીઓના નહીં કે પરિવારને રચળતો મૂકીને મોક્ષની પાછળ દોડવામાં. જો આપણે ‘કર્મને જ આપણો સિદ્ધાંત’ બનાવીને જીવીશું, તો આવનારી નવી પેઢી પણ આપણને સદાય યાદ રાખશે.

પંચમહાલ -વિજયસિંહ સોલંકી

સુરત- શ્રદ્ધાળુઓનું દાન ક્યાં જાય છે?

12 જુલાઈના “ગુજરાતત્રિત્રિ” દિનિકમાં તંત્રીલેખ દ્વારા ભારતમાં મંદિરોની આવક વાંચી સત્બ થઈ જવાણું! લગભગ સર્વે પ્રખ્યાત મંદિરો અબજોપતિ જ છે! ધાર્મિક આસ્થાળ્યવ્યક્તિઓ રૂપિયા તથા સોનું-ચાંદી પણ પ્રભુને શ્રધ્ધા સહિત ભેટ ધરે અને એ નાણાંની ઉત્પાત પણ થાય! રામમંદિર ભક્તોની આસ્થાનું મહત્વનું મંદિર છે. તાજેતરમાં કરોડો રૂપિયાની ઉત્પાપત ધ્યાનમાં આવી છે. એમાં એક આરોપીનું નામ તો શ્રીરામ પ્રભુના સંતાનનું છે! ત્રાસજનો કહ્યું છે કે, દાન પણ સુપાત્રને કરો. અહીં પ્રભુને દાનની રકમ અર્પણ કરનાર શ્રદ્ધાળુઓ સાથે ચંપતરાય એન્ડ કંપનીએ ઠગાઈ કરી છે એમ માનીએ તો ખોટું જરાય નથી! બુધ્ધિજીવી પ્રજા એમ પણ વિચારી શકે, “આવું તો કેટલાંય મંદિરમાં થતું હશે” કોણ જોવા ગયું? એક વાર શ્રધ્ધાભક્તિથી જે નાણાં અર્પણ કરીએ એનું શું થાય છે એ તો ભક્તોને ખબર જ ન હોય ને? તો હવે ભક્તો દાન કરતાં પહેલાં વિચારો તો અવશ્ય કરશો જ. એના કરતાં એવી વ્યક્તિને (જરૂરિયાતમંદ) દાન કરીએ કે એને મદદરૂપ નિવડી શકાય. માનવ સેવા એ જ પ્રભુસેવા. ઘણાં મંદિરો દ્વારા સેવાકાર્યો પણ થાય છે. હોસ્પિટલ નિ:શુલ્ક ભંડારા, વિદ્યાર્થીઓને આર્થિક સહાય પ્રાપ્ત થતું નથી. પરિણામ સાક્ષી છે કે વિવિધ મહાન સફળ વ્યક્તિની પાછળ એમણે કરેલો સમયનો સદુપયોગ જ છે. આજના ડિજિટલ યુગમાં સોરથલ મીડિયા કે અન્ય કારણોસર સમય બગાડવાને બદલે યુવાપેઢીએ સમયનું સાચું મૂલ્ય સમજવું જોઈએ કારણ કે જે સમયને માન

સુરત -નેહા શાહ